Samiti BE-Ballkani Perëndimor

Deklarata e Brukselit, 25 nëntor 2026

Ne, udhëheqësit e Bashkimit Evropian (BE), në konsultim me partnerët tanë të Ballkanit Perëndimor, kemi mbajtur sot këtë Samit në Bruksel dhe kemi arritur në përfundimet e mëposhtme:

1. Samiti i sotëm, i cili vjen pas Samitit të suksesshëm të mbajtur në Malin e Zi në qershor 2026, riafirmon rëndësinë strategjike në rritje të marrëdhënieve midis BE-së dhe Ballkanit Perëndimor, si dhe përfitimet që këto marrëdhënie sjellin për qytetarët tanë. Situata gjeopolitike gjithnjë e më e paqëndrueshme, e karakterizuar nga lufta e agresionit e Rusisë kundër Ukrainës, konfliktet në Lindjen e Mesme dhe intensifikimi i konkurrencës globale, thekson nevojën për forcimin e mëtejshëm të lidhjeve ndërmjet Bashkimit Evropian dhe Ballkanit Perëndimor.

2. Ne përsërisim angazhimin tonë të plotë dhe të qartë ndaj perspektivës së anëtarësimit të Ballkanit Perëndimor në Bashkimin Evropian. E ardhmja e Ballkanit Perëndimor është në Bashkimin tonë. Zgjerimi është një mundësi realiste, e cila duhet të shfrytëzohet.

3. Ne riafirmojmë rëndësinë e zgjerimit si një investim gjeostrategjik në paqen, sigurinë, stabilitetin dhe prosperitetin evropian. Ne u bëjmë thirrje të gjithë partnerëve të Ballkanit Perëndimor që të përshpejtojnë reformat vendimtare dhe të besueshme, veçanërisht në fushën e themeloreve, si dhe të përmbushin angazhimet e nevojshme për të përparuar në rrugën drejt anëtarësimit në BE. Ne mirëpresim dinamizmin dhe progresin e arritur nga partnerët e Ballkanit Perëndimor në rrugën drejt anëtarësimit në BE që nga Samiti i fundit. Përshpejtimi i procesit të anëtarësimit, bazuar në reformat e besueshme të partnerëve, kushtëzimin e drejtë dhe rigoroz dhe parimin e meritave të veta, është në interesin tonë të përbashkët. Paralelisht, dhe në përputhje me Deklaratën e Granadës, BE-ja duhet të vazhdojë me përgatitjet dhe reformat e veta për një Bashkim Evropian më të zgjeruar.

4. Duke rikujtuar deklaratat e mëparshme, ne përsërisim rëndësinë e angazhimit të partnerëve të Ballkanit Perëndimor për të mbështetur vlerat dhe parimet evropiane, në përputhje me të drejtën ndërkombëtare, primatin e demokracisë, të drejtat dhe vlerat themelore dhe sundimin e ligjit. Ne presim që ata ta demonstrojnë këtë angazhim përmes veprimeve konkrete, duke marrë përgjegjësitë përkatëse dhe duke zbatuar reformat e nevojshme, veçanërisht në fushën e themeloreve dhe sundimit të ligjit. Liria e shprehjes, media e pavarur dhe pluraliste, barazia gjinore dhe roli i fuqishëm i shoqërisë civile janë vendimtarë për të garantuar funksionimin e demokracisë. Ne ripërsërisim thirrjen tonë drejtuar partnerëve për të garantuar të drejtat dhe trajtimin e barabartë të personave që u përkasin pakicave. Çdo glorifikim i kriminelëve të luftës, mohimi i gjenocidit dhe revizionizmi bien ndesh me vlerat më themelore evropiane. Ne u bëjmë thirrje të gjithë partnerëve të Ballkanit Perëndimor që të nxisin një kulturë respekti dhe solidariteti ndaj të gjitha viktimave dhe të respektojnë dhe zbatojnë vendimet e gjykatave ndërkombëtare dhe vendase në lidhje me krimet e luftës.

5. Bashkëpunimi gjithëpërfshirës rajonal, pajtimi dhe marrëdhëniet e fqinjësisë së mirë mbeten thelbësore për ndërtimin e një të ardhmeje të përbashkët, si dhe për implementimin e marrëveshjeve ndërkombëtare në mirëbesim dhe me rezultate të prekshme, duke përfshirë Marrëveshjen e Prespës me Greqinë dhe Traktatin për Miqësinë, Fqinjësinë e Mirë dhe Bashkëpunimin me Bullgarinë. Nevojiten ende përpjekje të mëtejshme dhe vendimtare për të nxitur pajtimin dhe stabilitetin në rajon, si dhe për të gjetur dhe zbatuar zgjidhje përfundimtare, gjithëpërfshirëse dhe detyruese për mosmarrëveshjet dhe problematikat rajonale dhe dypalëshe të partnerëve të rrënjosura në trashëgiminë e së kaluarës, në përputhje me të drejtën ndërkombëtare dhe parimet e përcaktuara. Kjo përfshin zgjidhjen e të gjitha rasteve të mbetura të personave të zhdukur dhe trajtimin e çështjeve të pazgjidhura që lidhen me krimet e luftës, duke garantuar llogaridhënie dhe drejtësi. Nevojiten përpjekje të vazhdueshme nga partnerët përkatës për të zbatuar të gjitha detyrimet e papërmbushura në kuadër të Marrëveshjes për Çështjet e Trashëgimisë dhe për të zgjidhur çështjet e mbetura që lidhen me trashëgiminë.

6. Mungesa e normalizimit të marrëdhënieve ndërmjet Prishtinës dhe Beogradit vazhdon t'i pengojë të dy partnerët në rrugën e tyre drejt Evropës. Ne riafirmojmë mbështetjen tonë të plotë për Dialogun Beograd–Prishtinë për normalizimin e marrëdhënieve, të ndërmjetësuar nga BE-ja, i cili udhëhiqet nga Përfaqësuesi i Lartë dhe mbështetet nga Përfaqësuesi i Posaçëm i BE-së. Ne i inkurajojmë të dy partnerët që të shfrytëzojnë momentumin aktual politik për t'u angazhuar në mënyrë konstruktive në Dialog dhe për të bërë progres konkret, pa vonesa, drejt zbatimit të plotë të të gjitha marrëveshjeve të arritura. Mbështetja në kuadër të Instrumentit për Reforma dhe Rritje për Ballkanin Perëndimor kushtëzohet nga angazhimi konstruktiv i partnerëve, i shoqëruar me përparim të matshëm dhe rezultate të prekshme në normalizimin e marrëdhënieve të tyre.

7. Ne do të mbetemi të vendosur në mbështetjen tonë për një paqe gjithëpërfshirëse, të drejtë dhe të qëndrueshme në Ukrainë bazuar në parimet e Kartës së OKB-së dhe të së drejtës ndërkombëtare, mbështetur nga garanci të fuqishme dhe të besueshme sigurie për Ukrainën. Ne do të vazhdojmë të ofrojmë mbështetje gjithëpërfshirëse për Ukrainën dhe popullin e saj ndërsa ata mbrojnë sovranitetin dhe integritetin territorial të Ukrainës kundër luftës së agresionit të Rusisë, në koordinim me partnerët që ndajnë të njëjtat pikëpamje. Ne mirëpresim mbështetjen e partnerëve të Ballkanit Perëndimor në këtë përpjekje. Ne do të vazhdojmë të investojmë në qasjen shumëpalëshe dhe të bashkëpunojmë me partnerët e Ballkanit Perëndimor për të respektuar të drejtën ndërkombëtare. Në këtë kontekst, ne vlerësojmë parimet kryesore të sigurisë evropiane, të miratuara me rastin e takimit të Komunitetit Politik Evropian, më 12 nëntor 2026.

8. Duke rikujtuar deklaratat e mëparshme, përafrimi i partnerëve të Ballkanit Perëndimor me Politikën e Përbashkët të Jashtme dhe të Sigurisë (PPJS) të BE-së, përfshirë implementimin dhe zbatimin e masave kufizuese të BE-së, si dhe parandalimin e anashkalimit të tyre, mbetet një shprehje e fuqishme e zgjedhjes strategjike të partnerëve tanë. Ne përgëzojmë partnerët e Ballkanit Perëndimor që janë përafruar plotësisht me PPJS-në e BE-së dhe u bëjmë thirrje atyre që nuk e kanë bërë ende këtë, të veprojnë në të njëjtën mënyrë.

9. Ne nënvizojmë interesin e ndërsjellë për forcimin e bashkëpunimit tonë në fushën e sigurisë dhe mbrojtjes, siç dëshmohet nga Partneritetet tona për Sigurinë dhe Mbrojtjen, si dhe nga Dialogët për Sigurinë dhe Mbrojtjen. BE-ja dhe Ballkani Perëndimor janë të angazhuar për të vazhduar bashkëpunimin në kuadër të Instrumentit Evropian të Paqes, me qëllim për të forcuar sigurinë, stabilitetin dhe qëndrueshmërinë e rajonit. BE-ja gjithashtu mirëpret kontributet e partnerëve në misionet dhe operacionet e Politikës së Përbashkët të Sigurisë dhe Mbrojtjes të BE-së dhe pret me interes bashkëpunim të mëtejshëm në këtë drejtim.

10. BE-ja vazhdon të mbështesë Ballkanin Perëndimor në përballimin e kërcënimeve kibernetike dhe kërcënimeve të tjera hibride, përfshirë manipulimin dhe ndërhyrjen e huaj në informacion, të cilat synojnë të cenojnë institucionet demokratike dhe procesin e zgjerimit, si dhe në forcimin e mëtejshëm të bashkëpunimit për të zhvilluar qëndrueshmërinë, duke përfshirë përmes Qendrës së Kapaciteteve Kibernetike të Ballkanit Perëndimor (WB3C), bashkëpunimit të zgjeruar me Agjencinë e Bashkimit Evropian për Sigurinë Kibernetike (ENISA) dhe Mburojën Evropiane të Demokracisë, veçanërisht përmes Qendrës Evropiane për Qëndrueshmërinë Demokratike.

11. Afrimi i partnerëve me BE-në që gjatë procesit të zgjerimit mbetet një fokus strategjik. BE-ja inkurajon partnerët të bashkëpunojnë për të shfrytëzuar sa më mirë mundësitë ekzistuese, ndërkohë që po merren në konsideratë propozime të mëtejshme për integrimin gradual, në varësi të harmonizimit me *acquis*-in përkatës të BE-së, në mënyrë të kthyeshme dhe të bazuar në merita. Një integrim më i thelluar ekonomik do të kontribuojë në forcimin e qëndrueshmërisë së zinxhirëve të furnizimit, si dhe të konkurrueshmërisë dhe sigurisë ekonomike për të dyja palët.

12. Në këtë drejtim, ne mirëpresim përparimin në integrimin gradual të partnerëve të Ballkanit Perëndimor në tregun e vetëm të BE-së, bazuar në përafrimin me *acquis*-in përkatës dhe respektimin e integritetit të tregut të vetëm, duke garantuar kushte të barabarta. Kjo përfshin, veçanërisht:

- punën e vazhdueshme për të zgjeruar zonën "Roam like at Home" të BE-së në Ballkanin Perëndimor, duke u mundësuar qytetarëve të telefonojnë, të dërgojnë mesazhe dhe të përdorin internetin celular kudo në BE dhe në rajon, pa kosto shtesë;
- pjesëmarrjen e katër partnerëve në skemat e Zonës së Vetme të Pagesave në Euro (SEPA), së bashku me një aplikim të paraqitur së fundmi, që sinjalizon një moment pozitiv drejt zgjerimit të mëtejshëm të fushës së saj gjeografike;
- vendosjen në funksion të sistemeve rajonale të pagesave të menjëhershme, të bazuara në teknologjinë e sistemit TARGET për Shlyerjen e Pagesave të Menjëhershme (TARGET Instant Payment Settlement - TIPS) të Eurosistemit, duke mundësuar kryerjen e pagesave më të shpejta dhe me kosto më të ulët, si dhe një integrim më të madh financiar;
- promovimin e shkëmbimeve teknike me qëllim zhvillimin e dialogëve industrialë në kuadër të Autostradës së Tregut të Vetëm, zgjerimin e korsive të gjelbra BE-Ballkani Perëndimor dhe modernizimin dhe harmonizimin e vendkalimeve kufitare;

- bashkimin ose replikimin e iniciativave digjitale, të tilla si Qendrat e Inovacionit Digjital, Portofoli i Identitetit Digjital të BE-së dhe përfundimi i 500 pikave të qasjes publike WiFi në rajon në kuadër të iniciativës WiFi4WB;

- themelimin e Akademisë së Tregut të Vetëm, e cila do të forcojë kapacitetin administrativ dhe do të ofrojë mundësi mësimi për shtetet anëtare të BE-së dhe partnerët e Ballkanit Perëndimor.

13. Potenciali i Planit të Rritjes për të përshpejtuar konvergjencën socio-ekonomike midis Ballkanit Perëndimor dhe BE-së varet nga zbatimi efektiv i reformave të lidhura me BE-në nga partnerët tanë. Plani i Rritjes, me deri në 6 miliardë euro për reforma dhe investime, ka potencialin për të përshpejtuar rritjen ekonomike në rajon gjatë dekadës së ardhshme. Kjo është përveç 29 miliardë eurove që po vihen në dispozicion nëpërmjet Planit Ekonomik dhe të Investimeve.

14. BE-ja përsërit thirrjen e saj për partnerët e Ballkanit Perëndimor që të shfrytëzojnë sa më mirë këtë mundësi të paprecedentë, ndërsa ajo hyn në fazën e saj përfundimtare, përmes zbatimit në kohë të reformave. Vërejmë se disa partnerë të Ballkanit Perëndimor i kanë përfunduar ose janë në rrugën e duhur për të përfunduar hapat e reformave të planifikuara për katër periudhat gjashtëmujore të para të raportimit në kuadër të Instrumentit për Reforma dhe Rritje dhe inkurajojmë të gjithë partnerët që të përshpejtojnë përpjekjet e tyre.

15. BE-ja thekson rëndësinë e zbatimit të vazhdueshëm të Tregut të Përbashkët Rajonal nën koordinimin e Këshillit për Bashkëpunim Rajonal dhe bashkëpunimit konstruktiv në kuadër të Marrëveshjes së Tregtisë së Lirë të Evropës Qendrore (CEFTA). Ne inkurajojmë vijimin e përpjekjeve për heqjen e pengesave të mbetura ndaj tregtisë brenda rajonit dhe thjeshtimin e procedurave tregtare, veçanërisht me qëllim lehtësimin e aksesit të ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme (NVM) në treg. Tregu i Përbashkët Rajonal është një hap i rëndësishëm drejt tregut të vetëm të BE-së.

16. BE-ja do të vazhdojë të mbështesë forcimin e lidhshmërisë brenda rajonit dhe me BE-në, duke përfshirë fushat e energjisë, transportit dhe digjitalizimit, si dhe përpjekjet e vazhdueshme për të diversifikuar burimet dhe rrugët e furnizimit me energji. Kjo do të rrisë sigurinë tonë energjetike dhe do të reduktojë varësitë, përmes forcimit të ndërlidhjeve ndërkufitare, diversifikimit të rrugëve të furnizimit dhe investimeve në infrastrukturën energjetike. BE-ja do të vazhdojë të kontribuojë në tranzicionin energjetik dhe në zhvillimin e infrastrukturës në Ballkanin Perëndimor. Partnerët e Ballkanit Perëndimor zënë një pozicion qendror në korridorin e transportit Ballkani Perëndimor - Mesdheu Lindor, ku përfshihet edhe Korridori

VIII me rëndësi strategjike, i cili lidh detin Adriatik me Detin e Zi. Ne i inkurajojmë partnerët e Ballkanit Perëndimor që të bëjnë përparim vendimtar drejt përfundimit të tij në përputhje me Planin e Punës të shtatorit 2026, duke shfrytëzuar në kohën e duhur mbështetjen e BE-së.

17. Në mënyrë të ngjashme, bashkëpunimi efektiv në fushën e menaxhimit të migracionit mbetet thelbësor, përfshirë mbështetjen e BE-së për menaxhimin e sfidave të lidhura me migracionin përgjatë itinerarit të Ballkanit Perëndimor. Ka nevojë për veprim të mëtejshëm nga partnerët e Ballkanit Perëndimor për të përafruar plotësisht politikën e tyre të vizave me atë të BE-së, për të parandaluar dhe luftuar kontrabandimin e migrantëve dhe trafikimin e qenieve njerëzore, për të forcuar më tej menaxhimin e kufijve, për të përmirësuar sistemet azilit dhe pritjes, si dhe kthimet në vendet e origjinës. BE-ja do të vijojë të mbështesë partnerët e Ballkanit Perëndimor në përpjekjet e tyre për të forcuar bashkëpunimin operacional me agjencitë përkatëse të BE-së, ndër të tjera me Frontex-in dhe Agjencinë e Bashkimit Evropian për Azilin, si dhe me vendet e treta, në përputhje me legjislacionin e BE-së dhe të drejtën ndërkombëtare.

18. Përpjekjet e përbashkëta duhet të vazhdojnë gjithashtu në parandalimin dhe luftimin e korrupsionit, trafikimit të drogës dhe të gjitha formave të krimit të rëndë dhe të organizuar, si dhe në parandalimin dhe luftimin e terrorizmit dhe ekstremizmit të dhunshëm në përputhje me Planin e ri të Përbashkët të Veprimit. BE-ja dhe Ballkani Perëndimor duhet të vijojnë punën e bazuar në një qasje të balancuar, gjithëpërfshirëse dhe të mbështetur në prova ndaj sfidave që lidhen me drogën, si dhe të forcojnë bashkëpunimin dhe partneritetet ndërkombëtare, përfshirë përmes krijimit të sinergjive me punën e Koalicionit Evropian kundër Drogës (ECAD), veçanërisht në luftën kundër trafikimit të drogës dhe tregtisë së paligjshme të prekursorëve kimikë.

19. Komunikimi strategjik efektiv nga ana e BE-së dhe partnerëve të Ballkanit Perëndimor, përfshirë përfitimet e zgjerimit dhe integrimit gradual, mbetet thelbësor. Presim që partnerët e Ballkanit Perëndimor t'u komunikojnë qytetarëve të tyre se BE-ja mbetet investitori dhe partneri tregtar kryesor i rajonit, si dhe ofruesi më i madh i ndihmës financiare dhe një partner i besueshëm në fushën e sigurisë. Për më tepër, BE-ja kontribuon në stabilitetin dhe sigurinë në të gjithë Evropën.

20. Ne mirëpresim përafrimin[1] e partnerëve tanë nga Ballkani Perëndimor me këtë Deklaratë.

---

[1] Serbia nuk u përafrua me Deklaratën e Brukselit.